

**EUROOPA LIIDUGA
ÜHINEMISE KONVERENTS
– ALBAANIA –**

**Brüssel, 11. aprill 2025
(OR. en)**

AD 4/25

LIMITE

CONF-ALB 4

ÜHINEMISDOKUMENT

Teema: EUROOPA LIIDU ÜHINE SEISUKOHT
– 2. teemavaldkond: siseturg

EUROOPA LIIDU ÜHINE SEISUKOHT

(pärast Albaania läbirääkimispositsiooni AD 1/25 CONF-ALB 1 esitamist)

Läbirääkimiste teemavaldkond: 2

Siseturg

**Sealhulgas peatükid: 1 – Kaupade vaba liikumine, 2 – Töötajate vaba liikumine,
3 – Asutamisõigus ja teenuste osutamise vabadus, 4 – Kapitali vaba liikumine,
6 – Äriühinguõigus, 7 – Intellektuaalomandiõigus, 8 – Konkurentsipoliitika,
9 – Finantsteenused, 28 – Tarbijakaitse ja tervishoid**

Käesolev Euroopa Liidu seisukoht põhineb Albaaniaga peetava ühinemiskonverentsi (AD 5/22 CONF-ALB 2) jaoks kujundatud üldisel seisukohal ning selle suhtes kohaldatakse nimetatud üldises seisukohas heakskiidetud läbirääkimispõhimõtteid, eelkõige järgmisi:

- Albaania või ELi poolt konkreetse läbirääkimiste peatüki suhtes väljendatud arvamused ei mõjuta mingil viisil seisukohta, mis võidakse võtta teiste peatükkide suhtes;
- läbirääkimiste käigus konkreetsete peatükkide osas saavutatud kokkuleppeid, isegi osalisi kokkuleppeid, ei saa pidada lõplikeks, kuni on saavutatud üldine kokkulepe kõigi peatükkide osas;

samuti läbirääkimisraamistiku punktides 2, 3, 5, 10, 14, 16, 23, 26, 31, 38, 39, 45, 46, 47 ja 48 sätestatud nõudeid.

EL innustab Albaaniat jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist ELi *acquis*'ga ning viimase tõhusat rakendamist ja jõustamist ning üldiselt töötama juba enne ühinemist välja ELi poliitikate ja vahenditega võimalikult sarnased poliitikad ja vahendid.

EL märgib, et oma seisukohas AD 1/25 CONF-ALB 1 aktsepteerib Albaania 2. teemavaldkonda käsitlevat 28. veebruaril 2025 kehtinud ELi *acquis*'d ning on valmis seda rakendama Euroopa Liiduga ühinemise kuupäeval, välja arvatud valdkondades, kus ta on taotlenud 4., 9. ja 28. peatüki jaoks üleminekuaga.

Üldise vastusena Albaania taotlustele üleminekuageade ja erandite saamiseks tuletab EL meelde oma üldist läbirääkimispositsiooni, et üleminekumeetmed on erandlikud, nende kestus ja ulatus on piiratud ning nendega kaasneb kava, milles on selgelt määratletud *acquis*' ülevõtmise etapid. Üleminekumeetmed ei tohi mingil juhul kaasa tuua muudatusi ELi eeskirjades või poliitikates, häirida nende nõuetekohast toimimist või viia konkurentsiväärse moonutamiseni.

1. Peatükk 1 – Kaupade vaba liikumine

EL rõhutab, et seoses kaupade vaba liikumise **üldpõhimõtete**ga peab Albaania järgima ELi toimimise lepingu artiklite 34–36 nõudeid ja asjakohast Euroopa Liidu Kohtu praktikat, tagades selle, et enne ühinemist on hõlmatud nii ühtlustatud kui ka ühtlustamata valdkonnad. EL tuletab meelde, et Albaania peab viima lõpule vastastikuse tunnustamise klauslite kehtestamise. EL kutsub Albaaniat üles määrama kindlaks tehniliste normide kontaktpunkti ja tagama asjaomaste institutsioonide piisava suutlikkuse.

EL võtab teadmiseks, mil määral on Albaania viinud oma õigusaktid vastavusse ELi *acquis*'ga standardimist ja akrediteerimist käsitlevate **horisontaalsete meetmete** puhul, ning märgib, et Albaania peab tagama täieliku vastavuse. EL tervitab asjaolu, et Albaania on juba loonud standardimis- ja akrediteerimisasutused. EL kutsub Albaaniat üles jätkama nõuetele mittevastavuse probleemide ja CENi/CENELECI esitatud soovitude käsitlemist. EL märgib samuti, et Albaania on viinud riigisisese õigusaktid osaliselt vastavusse vastavushindamist, metrooloogiat, turujärelevat, teavitamist ja tootevastutust käsitleva ELi *acquis*'ga. Samuti märgib EL, et Albaania peab märkimisväärselt suurendama turujärelevalvega seotud inim- ja finantsressursse. EL rõhutab, et Albaania peab laiendama turujärelevalvealast pädevust, et hõlmata kõik vajalikud sektorid, sealhulgas kemikaalid, gaasiseadmed, lihtsad surveanumad, aerosoolid ja pürotehnilised tooted. Lisaks märgib EL, et Albaanial ei ole oma vastavusmärgist. EL tervitab samuti asjaolu, et Albaania riigisiseste õigusaktidega on juba lubatud kasutada CE-märgist Albaanias turule lastud kaupade puhul sektorites, kus CE-märgis on ELi *acquis*'ga ette nähtud.

Seoses **uue ja üldise lähenemisviisiga** võtab EL teadmiseks, mil määral on Albaania viinud oma õigusaktid vastavusse ELi *acquis*'ga, mis käsitleb elektromagnetilist ühilduvust, madalpingeseadmeid, raadioseadmeid, tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjale ja pürotehnilisi tooteid, ning märgib, et Albaania peab tagama täieliku vastavuse. EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga, mis käsitleb mänguasju, masinaid, välitingimustes kasutatavate seadmete müra, lifte, isikukaitsevahendeid, lihtsaid surveanumaid, ehitustooteid, mõõteseadmeid, mitteautomaatkaalusid (NAWI), pürotehnilisi tooteid, eelpakendatud tooteid ja mõõtemahutitena kasutatavaid pudeleid, ning märgib, et Albaania peab tagama täieliku vastavuse. EL tuletab Albaaniale meelde vajadust viia vastavusse oma õigusaktid, mis käsitlevad plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavaid seadmeid ja kaitsesüsteeme, ökodisaini, gaasiseadmeid, surveseadmeid, köisteid ja väikelaevu. EL rõhutab, et Albaania peab ELi *acquis*'ga seotud uuest ja üldisest lähenemisviisist tulenevate kohustuste täitmiseks looma piisava haldus- ja rakendussuutlikkuse. EL rõhutab samuti vajadust tagada piisaval tasemel turujärelevalve ja vastavushindamine.

Varasemat lähenemisviisi järgiva tooteid käsitleva ELi *acquis*' osas võtab EL teadmiseks, mil määral on Albaania viinud oma õigusaktid vastavusse klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitleva ELi *acquis*'ga, ning märgib, et Albaania peab tagama õigusaktide täieliku vastavuse. EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga REACH-määruse, detergentide ja aerosoolide kohta ning innustab Albaaniat tagama õigusaktide täieliku vastavuse. EL märgib samuti, et Albaania on viinud oma õigusaktid vähesel määral vastavusse uimastite lähteaineid käsitleva ELi *acquis*'ga, ning rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid selle valdkonna ELi *acquis*'ga vastavusse, nagu ka mootorsõidukite, traktorite (põllumajandus, metsandus), kahe- ja kolmerattaliste sõidukite ning väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate heitkoguseid ning head laboritava käsitleva *acquis*'ga. EL rõhutab samuti, et Albaania peab tagama piisava haldussuutlikkuse kõigis asjaomastes ministriumides ja muudes suure usaldusväärusega vastutavates asutustes.

Peale selle rõhutab EL, et Albaania peab tagama kõigis asjaomastes sektorites piisaval tasemel inim- ja finantsressursid turujärelevalve jaoks. EL kutsub Albaaniat üles tagama nõuetekohase kvaliteediga kütuse kättesaadavuse, kui saavutatakse täielik vastavusse viimine sõidukeid ja väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate heitkoguseid käsitleva ELi *acquis*'ga. Samuti kutsub EL Albaaniat üles uurima, kas on vaja muuta maanteid ja teepäraldise, et tagada kooskõlas ELi *acquis*'ga reguleeritud sõidukisüsteemide nõuetekohane toimimine.

Seoses **menetlustoimingutega** tervitab EL asjaolu, et Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse ELi *acquis*'ga kristallklaasi, jalatsite ja ELi liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult välja viidavate kultuuriväärtuste valdkonnas, ning märgib, et Albaania peab tagama õigusaktide täieliku vastavuse. EL märgib, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga ravimite hinnakujunduse ja hüvitamise läbipaistvuse, tekstiili märgistamise, tulirelvade ja kaitseotstarbeliste toodete veo valdkonnas, ning märgib, et Albaania peab tagama ka nendes valdkondades täieliku vastavuse. EL kutsub Albaaniat üles parandama inim- ja finantsressursside taset, et tagada piisaval tasemel turujärelevalve. Samuti kutsub EL Albaaniat üles looma vajalikud registrid kultuuriväärtuste ekspordiks, impordiks ja nendega kauplemiseks.

EL kutsub Albaaniat üles laiendama **korruptsioonivastase võitluse** meetmeid kõikidele kaupade vaba liikumisega seotud asutustele.

2. Peatükk 2 – Töötajate vaba liikumine

EL tervitab asjaolu, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga **tööturule juurdepääsu üldpõhimõtete valdkonnas**, eelkõige seoses töötajate liikumisvabadusega seoses riiki sisenemise, seal elamise ja töötamise õigusega. EL kutsub Albaaniat üles tagama, et ühinemise ajaks on ELi kodanikel Albaania tööturule ilma piiranguteta juurdepääs. EL märgib samuti, et Albaania peab tagama, et ühinemise ajaks kohaldatakse avalikule sektorile juurdepääsul piiranguid ainult selliste ametikohtade puhul, mis on otseselt seotud avaliku võimu teostamise ja riigi üldiste huvide kaitsmise kohustusega. EL tuletab samuti meelde, et Albaania peab määrama asutuse, mis vastutab ELi liikuvate töötajate toetamise eest, ning tagama piisavad õigused ELi kodanike pereliikmetele, olgu nad siis ELi või kolmandate riikide kodanikud. Samuti kutsub EL Albaaniat üles tagama, et ühinemise ajaks on avalikule sektorile juurdepääsul olevad piirangud kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga.

EL leiab, et on vaja **üleminekumeetmeid**, mis võimaldaksid praegustel liikmesriikidel kohaldada meetmeid, millega piiratakse Albaaniast pärit töötajate juurdepääsu nende tööturule, ning meetmeid seoses teenuste osutamise vabadusega, mis hõlmab töötajate ajutist liikumist. ELi *acquis*'ga kaitstakse nende ühinenud riikide kodanike õigusi, kes juba elavad ja töötavad seaduslikult teises liikmesriigis. Albaania kodanikke ja nende pereliikmeid ei kohelda ebasoodsamalt võrreldes oma *acquis*'st tulenevaid õigusi kasutavate kolmanda riigi kodanikega. EL tuleb selle küsimuse juurde tagasi läbirääkimiste hilisemas etapis. Komisjon esitab mõjuhinngu.

EL tervitab asjaolu, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **täiendavaid pensione**id käsitleva ELi *acquis*'ga. EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse täiendavaid pensione käsitleva *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid täielikult vastavusse ELi *acquis*'ga, eelkõige seoses tööandjapensioni skeemidega.

EL tunnustab Albaania heal tasemel ettevalmistusi seoses **EURESega**. EL kutsub Albaaniat üles tagama eraõiguslike tööhõiveasutuste piisava ühendamise süsteemiga ja looma riikliku koordineerimisbüroo.

EL peab tervitatavaks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga, millega asutatakse **Euroopa Tööjõuamet**. EL kutsub Albaaniat üles kavandama suutlikkuse suurendamist, seda nii IT kui ka inimressursside osas. Samuti kutsub EL Albaaniat üles jätkama võitlust deklareerimata töö vastu.

EL tervitab asjaolu, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist** käsitleva ELi *acquis*'ga. EL märgib, et Albaanial on olemas märkimisväärne kogemus sotsiaalkindlustuse koordineerimisega seotud põhimehhanismide osas. EL kutsub Albaaniat üles arendama piisavat haldussuutlikkust ning süvendama teadmisi ja jätkama digitaliseerimist, et kohaldada selles valdkonnas ELi *acquis*'d. EL innustab samuti arendama edasi sotsiaalkindlustuse koordineerimist, sealhulgas sõlmima ELi liikmesriikidega sotsiaalkindlustuslepinguid.

EL peab positiivseks, et Albaania on kehtestanud erimeetmed korruptsiooni vastu võitlemiseks töötajate vaba liikumise valdkonnas.

3. Peatükk 3 – Asutamisõigus ja teenuste osutamise vabadus

EL tervitab asjaolu, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **kutsekvalifikatsioonide vastastikust tunnustamist** käsitleva ELi *acquis*'ga. EL tuletab meelde, et Albaania peab viima lõpule oma õigusaktide vastavusse viimise kutsekvalifikatsioonide tunnustamist käsitleva *acquis*'ga, sealhulgas peamiselt kutsekvalifikatsioonide direktiivi⁽¹⁾ ja juriste käsitlevate direktiividega⁽²⁾. EL rõhutab, et Albaania peab kaotama kõik veel kehtivad kodakondsust puudutavad nõuded, mis on vajalikud kutsealale juurdepääsuks. Samuti rõhutab EL, et Albaania peab viima oma õppekavad, mille alusel Albaanias omandatakse reguleeritud (valdkondlike) kutsealade kvalifikatsioone, vastavusse ELi *acquis*'s⁽³⁾ sätestatud koolituse miinimumnõuetega. EL kutsub Albaaniat üles suurendama selle valdkonna haldamiseks oma haldussuutlikkust.

EL tervitab asjaolu, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga **asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse** valdkonnas. EL kutsub Albaaniat üles viima lõpule teenuste osutajate ees seisvate kõigi võimalike tõkete kindlakstegemise ja need kõrvaldama. EL rõhutab, et Albaania peab viima lõpule oma õigusraamistiku vastavusse viimise teenuste *acquis*'ga⁽⁴⁾, et kõrvaldada kõik juurdepääsutõkked.

EL tervitab asjaolu, et Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ELi **postiteenuste** valdkonna *acquis*'ga, selles osas, mis puudutab postiteenuste õigusakti⁽⁵⁾ ja postipakkide piiriülese kättetoimetamise teenuse õigusakti⁽⁶⁾. EL kutsub Albaaniat üles tagama ELi postiõiguse normide järgimise ja universaalteenuse osutamise ning jätkama postiteenuste turu arengu jälgimist.

EL peab positiivseks, et Albaania on kehtestanud erimeetmed **korrupsiooni vastu võitlemiseks** asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse valdkonnas.

⁽¹⁾ Direktiiv 2005/36/EÜ.

⁽²⁾ Direktiiv 98/5/EÜ ja nõukogu direktiiv 77/249/EMÜ.

⁽³⁾ Direktiiv 2005/36/EÜ koos muudatustega.

⁽⁴⁾ Direktiiv 2006/123/EÜ.

⁽⁵⁾ Direktiiv 2008/6/EÜ.

⁽⁶⁾ Määrus (EL) 2018/644.

4. Peatükk 4 – Kapitali vaba liikumine

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga **kapitali vaba liikumise** valdkonnas. Samuti rõhutab EL, et Albaania vastutab selle eest, et ühinemise ajaks oleksid riigi kõik kahepoolsed investeerimislepingud Albaania ja kolmandate riikide vahel kooskõlas *acquis*'ga. EL rõhutab, et Albaania peab ühinemise ajaks lõpetama oma kahepoolsed investeerimislepingud ELi liikmesriikidega, sealhulgas lahendama aegumisklauslitest tulenevad õiguslikud tagajärjed. EL kutsub Albaaniat üles tagama kapitali vaba liikumist käsitleva ELi *acquis*' rakendamiseks piisava haldussuutlikkuse ja koordineerimise.

EL rõhutab, et Albaania peab kaotama kõik olemasolevad diskrimineerivad tingimused ELi liikmesriikide kodanikele, kes kavatsevad osta põllumajandusmaad Albaanias, võrreldes Albaania kodanikele kehtivate tingimustega. EL rõhutab, et need piirangud ei ole kooskõlas *acquis*'ga ega stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga, milles on sätestatud, et Albaania tagab oma territooriumil kinnisvara omandamisel Euroopa Liidu liikmesriikide kodanike samaväärse kohtlemise võrreldes oma kodanikega.

EL võtab teadmiseks, et Albaania taotleb seitsmeaastast üleminekuperioodi alates ELiga ühinemise kuupäevast või kuni 31. detsembrini 2037, koos kaitseklausliga pikendada seda kolme aasta võrra, mille jooksul ta saaks säilitada olemasolevad piirangud põllumajandusmaa, sealhulgas matsamaa omandamisele ELi/EMP ning kolmandate riikide juriidiliste ja füüsiliste isikute jaoks.

EL võtab teadmiseks taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab siiski, et enne, kui EL saab nimetatud taotluse kohta seisukoha võtta, on vaja veelgi üksikasjalikumat teavet. EL kutsub Albaaniat üles esitama rohkem teavet eelkõige järgmise kohta:

- a. Ülevaade olukorrast ja kavandatud meetmed õiguskindluse parandamiseks seoses põllumajandusmaa omandistruktuuriga. See hõlmab kinnistusraamatu ja katastriandmete ühtlustamist kooskõlas 1. teemavaldkonna vahekriteeriumidega ja kavandatud etappe praegu lahendamata omandiõiguste lahendamiseks.
- b. Põllumajandusettevõtete suurus ja jagunemine.
- c. Praegune põllumajandusmaa omandistruktuur, näidates ära, kas maa on välismaalaste omandis või neile renditud.
- d. Riigi omandis oleva põllumajandusmaa erastamise kavad.
- e. Praegused ja kavandatavad piirangud pärast ühinemist EMP ja kolmandate riikide kodanikele maa omandamisel.

EL rõhutab, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **makseteenuseid käsitleva** ELi *acquis*'ga. EL märgib samuti, et Albaania peab jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist makseid käsitleva ELi õigusraamistikuga. EL rõhutab, et Albaania peab viima lõpule oma õigusaktide vastavusse viimise makseteenuseid⁽⁷⁾ ja e-raha⁽⁸⁾ käsitleva *acquis*'ga. EL tuletab meelde, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse piiriüleseid makseid ja vahendustasusid käsitleva *acquis*'ga.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga **rahapesuvastase võitluse**⁽⁹⁾ valdkonnas. EL rõhutab, et Albaania peab jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist rahapesuvastast võitlust, sealhulgas rahaülekandeid⁽¹⁰⁾ käsitleva ELi õigusraamistikuga. EL märgib samuti, et Albaania tulemused rahapesu valdkonnas on olnud ebaühtlased. EL tuletab meelde, et Albaania peab oma õigusaktid selles valdkonnas ELi *acquis*'ga täielikku vastavusse viima. EL rõhutab, et Albaania peab näitama häid tulemusi rahapesu ja terrorismi rahastamise vastases võitluses.

⁽⁷⁾ Direktiiv (EL) 2015/2366.

⁽⁸⁾ Direktiiv 2009/110/EÜ.

⁽⁹⁾ Direktiiv (EL) 2015/849.

⁽¹⁰⁾ Määrus (EL) 2023/1113.

EL märgib, et seoses **korruptsioonivastase võitlusega kapitali vaba liikumise valdkonnas** on Albaanias kehtestatud mitmed konkreetsed korruptsioonivastased meetmed.

5. Peatükk 6 – Äriühinguõigus

EL tervitab asjaolu, et Albaania on oma **äriühinguõiguse ja äriühingu üldjuhtimise** valdkonna õigusaktid viinud suurel määral vastavusse ELi *acquis*'ga. EL märgib, et Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse äriühingute avalikustamisdüüetega ning digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise ja kutsus Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse ELi *acquis*' sätetega struktureeritud/masinloetavate andmete kohta, et edaspidi oleks võimalik luua ühendus ELi registrite sidestamise süsteemiga (BRIS). EL rõhutab, et Albaania peab viima lõpule õigusaktide vastavusse viimise ELi *acquis*'ga, mis käsitleb äriühingute asutamist ja kapitalinõudeid, riigisisest ühinemist ja jagunemist ning piiriülest ühinemist, jagunemist ja ümberkujundamist, sealhulgas töötajate, osanike ja võlausaldajate kaitset käsitlevad sätted. EL märgib samuti, et Albaania on viinud oma õigusaktid, mis käsitlevad noteeritud äriühingute aktsionäride õigusi, suurel määral vastavusse ELi *acquis*'ga⁽¹¹⁾. EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse aktsionäride pikaajalise kaasamise soodustamist käsitleva muutmisdirektiiviga,⁽¹²⁾ sealhulgas asjaomaste rakendusnormidega. EL märgib lisaks, et Albaania peab kehtestama sätted, mille abil viia oma õigusaktid vastavusse komisjoni soovitud sõltumatute direktorite ja juhatuse komiteede ning äriühingu üldjuhtimise aruandluse kvaliteedi kohta. Samuti kutsus EL Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse Euroopa äriühingu või Euroopa majandushuviühingu (EMHÜ) põhikirjaga. EL märgib lisaks, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse äriühingute kestlikkusalase hoolduskohustuse direktiiviga⁽¹³⁾.

Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ühe osanikuga osahinguid käsitleva ELi *acquis*'ga. EL tuleb meelde, et Albaania peab viima lõpule oma õigusaktide vastavusse viimise ELi *acquis*'ga ülevõtupakkumiste osas.

⁽¹¹⁾ Direktiiv 2007/36/EÜ.

⁽¹²⁾ Direktiiv (EL) 2017/828.

⁽¹³⁾ Direktiiv (EL) 2024/1760.

EL märgib, et **äriühingute aruandluse** valdkonnas on Albaania oma õigusaktid suurel määral vastavusse viinud kohustuslikku auditit käsitleva ELi *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat üles jätkama oma avaliku auditijärelevalveorgani personali ja rahastamise alase suutlikkuse tugevdamist ning tegema sama kutseorganisatsiooni puhul tagamaks, et kohustuslike auditite, eelkõige avaliku huvi üksuste audititega seotud kvaliteeditagamise, uurimised ja karistused viiks täide auditi järelevalve eest vastutav pädev asutus. EL rõhutab, et Albaania peab jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist ELi *acquis*'ga noteeritud äriühingute raamatupidamis- ja läbipaistvusnõuetega seotud valdkondades, riikidepõhiste aruannete puhul⁽¹⁴⁾ ning äriühingute kestlikkusaruandluse valdkonnas⁽¹⁵⁾ ja suuruskriteeriumide küsimuses⁽¹⁶⁾. EL rõhutab samuti, et Albaania peab viima oma kapitaliturgude õigusraamistiku vastavusse aruandlusnõuetega⁽¹⁷⁾.

EL kutsub Albaaniat üles parandama juhtimist erasektoris, et edendada usaldusväarsust, läbipaistvust ja **korrupsioonivastast võitlust äriühinguõiguse valdkonnas**.

6. Peatükk 7 – Intellektuaalomandiõigus

EL peab tervitatavaks, et intellektuaalomandiõiguse valdkonnas on Albaania õigusaktid suurel määral vastavuses ELi *acquis*'ga. Samuti peab EL positiivseks, et Albaanial on olemas põhilised haldusstruktuurid intellektuaalomandi õiguste haldamiseks ja õiguskaitse tagamiseks. EL kutsub Albaaniat üles kindlustama intellektuaalomandi õiguste ja nende õiguskaitse tagamisega tegelevate haldusstruktuuride hea toimimise ja piisava suutlikkuse.

⁽¹⁴⁾ Direktiiv 2016/881/EL.

⁽¹⁵⁾ Direktiiv (EL) 2022/2464.

⁽¹⁶⁾ Direktiiv (EL) 2023/2775.

⁽¹⁷⁾ Direktiiv 2013/50/EL.

EL tervitab asjaolu, et Albaania on oma **autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste** alased õigusaktid viinud suurel määral vastavusse ELi *acquis*'ga. EL tuletab Albaaniale meelde vajadust viia lõpule õigusaktide vastavusse viimine intellektuaalomandi õiguste, eelkõige autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste valdkonnas. EL kutsub Albaaniat üles täiustama veelgi institutsioonidevahelist koostööd ja õigusaktide tulemuslikku rakendamist. EL märgib samuti, et Albaania on ELi *acquis*'ga osaliselt vastavusse viinud oma õigusaktid, mis käsitlevad autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamist infoühiskonnas, autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kollektiivset teostamist, andmebaase, kaitse kehtivuse tähtaega, edasimüügiõigust, rentimis- ja üldsusele laenutamise õigust, orbeoseid ja pooljuhte. Samuti kutsub EL Albaaniat üles järgima Marrakechi lepingut. EL rõhutab, et Albaania peab viima ELi *acquis*'ga vastavusse oma õigusnormid, mis käsitlevad digitaalse ühtse turu kontekstis autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi, mida kohaldatakse ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes (SatCab II), ning võrgusisuteenuste piiriülest kaasaskantavust.

EL peab positiivseks, et Albaania on viinud ELi *acquis*'ga suurel määral vastavusse oma **tööstusomandiõiguse** valdkonna õigusaktid. EL kutsub Albaaniat üles tugevdama veelgi institutsioonidevahelist koostööd ja koolitust. EL märgib samuti, et Albaania on viinud oma õigusaktid ELi *acquis*'ga täielikult vastavusse taimekaitsevahendite valdkonnas ja osaliselt vastavusse ravimite valdkonnas. EL võtab teadmiseks, et Albaania on oma biotehnoloogiliste leiutiste valdkonna õigusaktid viinud suurel määral vastavusse ELi *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat üles suurendama veelgi õigusaktide vastavust ELi *acquis*'le patentide sundlitsentsimise ja ärisaladuste alal.

Samuti kutsub EL Albaaniat üles viima lõpule õigusaktide vastavusseviimise ELi *acquis*'ga ravimite täiendava kaitse tunnistuste puhul. EL rõhutab, et kavandatud muudatustega sätestatakse muu hulgas, et alates Albaania ühinemise kuupäevast on ravimi või taimekaitsevahendi turule laskmiseks vajaliku esmase müügiloa kuupäevaks see kuupäev, mil selline luba mõnes ELi liikmesriigis esimest korda väljastati. EL tuletab meelde, et *acquis*' kohaselt on asjakohane kuupäev sellise loa ELis / Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) väljastamise kuupäev. EL rõhutab samuti selle olulisust, et toodetele, mida Albaania ühinemiskuupäeval kaitseb ELis kehtiv aluspatent – sealhulgas ravimid ja taimekaitsevahendid – võidakse anda täiendava kaitse tunnistusi.

EL rõhutab nende meetmete olulisust, millega tagatakse ELi kaubamärgi ja ELi disainilahenduse ühtsus.

EL tuletab meelde, et vastavalt ELi kaubamärgimäärusele laienevad alates uue liikmesriigi ühinemise kuupäevast tema territooriumile ELi kaubamärgid, mis on registreeritud või taotletud kõnealuse määruse kohaselt enne ühinemiskuupäeva.

EL tuletab meelde, et ELi/EMP õiguste ammendumine on aluspõhimõte, mis on ühtse turu alus ja mida kõik liikmesriigid peavad ühinemisel järgima.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga intellektuaalomandi **õiguskaitse tagamise** valdkonnas. EL kutsub Albaaniat üles parandama intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist, eelkõige seoses tööstusomandiõigustega seotud kohtuasjade, kontrollide ja sanktsioonide hulgaga. Samuti kutsub EL Albaaniat üles veelgi parandama töötajate, kohtunike ja prokuröride koolitust ning suurendama inimressursse.

EL märgib, et seoses **korruptsioonivastase võitlusega intellektuaalomandi õiguste valdkonnas** on Albaanias kehtestatud mitmed konkreetset korruptsioonivastased meetmed, ning rõhutab nende meetmete rakendamise vajalikkust.

7. Peatükk 8 – Konkurentsipoliitika

EL märgib, et **konkurentsipoliitika õigusraamistiku** osas on monopolidevastased õigusaktid suurel määral vastavusse viidud ELi esmase *acquis*'ga, kuid on teatavaid õigusakte, millega Albaania õigusaktid veel vastavuses ei ole. EL märgib samuti, et riigisisised õigusaktid ei ole direktiivi (EL) 2019/1 sätetega (välja arvatud piiriülesed aspektid) veel täielikult vastavusse viidud. Lisaks märgib EL seoses liikmesriikide võimalusega kohaldada riigisiseseid ühinemiste kontrollimist käsitlevaid norme, et Albaania on viinud ühinemiste kontrollimist käsitlevad õigusaktid suurel määral vastavusse, samas kui vastavusse viimist menetlusnormide ja ELi pehme õiguse mõningate elementidega tuleb veel jätkata. Ühtlasi märgib EL, et Albaania riigiabi määratlus on ELi *acquis*'ga üldiselt kooskõlas. EL rõhutab, et Albaania riigiabi käsitlevaid õigusnorme ei ole kõigis valdkondades ELi *acquis*'ga vastavusse viidud või on üksnes osaliselt vastavusse viidud, sealhulgas menetlusnormide, horisontaalsete ja valdkondlike abivahendite ning konkreetsete abivahendite puhul.

Lisaks märgib EL, et Albaania ei ole viinud oma õigusakte ELi *acquis*'ga vastavusse üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid puudutava liberaliseerimise ega kohaldatavate läbipaistvuseeskirjade valdkonnas. EL tuletab meelde, et Albaania peab viima lõpule õigusaktide vastavusse viimise ELi *acquis*'ga konkurentsipoliitika õigusraamistiku puhul, sealhulgas esmaste ja teiseste õigusaktide kaudu.

EL tervitab **institutsioonilist raamistikku ja rakendussuutlikkust** silmas pidades asjaolu, et organisatsioonilise struktuuri seisukohast on Albaanias olemas väljakujunenud, sõltumatu ja toimiv konkurentsiamet. EL rõhutab, kui oluline on õigusaktide täielik vastavusse viimine selleks, et tagada konkurentsiameti sõltumatus, ressursid, volitused ja menetlused tõhusa nõuete täitmise tagamise kindlustamiseks. EL märgib, et Albaanial on piisav haldussuutlikkus monopolidevastase võitluse ja ühinemiste valdkonnas. EL rõhutab samuti, et Albaania konkurentsiamet peab jätkama oma haldussuutlikkuse tugevdamist, eelkõige oma töötajate asjakohase koolitamise kaudu. EL tuletab meelde, et Albaania peab jätkama tugevate tulemuste saavutamist konkurentsi valdkonna nõuete täitmise tagamisel.

EL märgib riigiabiga seoses, et Albaanial on riigiabikomisjon. EL rõhutab, et Albaania peab muutma riigiabikomisjoni sõltumatuks asutuseks stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu tähenduses. EL rõhutab samuti, et Albaanial on riigiabi valdkonnas vaja piisavat rakendamise ja täitmise tagamise alast suutlikkust, sealhulgas on tal vaja tugevdada riigiabikomisjoni haldussuutlikkust. EL tuletab meelde, et Albaania peab saavutama riigiabi valdkonnas veenvaid tulemusi täitmise tagamisel, sealhulgas olemasolevate abimeetmete vastavusse viimisel ELi *acquis*'ga, lähtudes ka stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu alusel võetud kohustustest.

EL märgib, et Albaanial on olemas õigusraamistik **korruptsioonivastaseks võitluseks konkurentsipoliitika valdkonnas**. EL kutsub Albaania konkurentsiametit üles koondama piisavalt vahendeid pakkumismahhinatsioonide vastaseks võitluseks, et kindlustada riigihankeid ja konkurentsi kaitset käsitlevate suuniste täitmise tagamine.

8. Peatükk 9 – Finantsteenused

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **panku ja finantskonglomeraate** käsitleva ELi *acquis*'ga. EL tervitab asjaolu, et Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral ELi *acquis*'ga vastavusse kapitalinõuete valdkonnas. EL tuletab meelde, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse kapitalinõuete direktiivi ja kapitalinõuete määruse viimase versiooniga. EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse investeerimisühingute ja finantskonglomeraatide suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid käsitleva ELi *acquis*'ga. EL rõhutab samuti, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse ELi *acquis*'ga hoiuste tagamise skeemide valdkonnas, eelkõige kaitstud hoiustajate suuruse ja liikide osas. EL märgib samuti, et finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku osas on Albaania viinud oma õigusaktid vastavusse esimese pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiviga⁽¹⁸⁾. EL tuletab lisaks meelde, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse teise pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiviga⁽¹⁹⁾. Ühtlasi rõhutab EL, et Albaania peab veelgi tugevdama oma järelevalvesuutlikkust, et tulla toime ELi *acquis*'ga kaasneva vastutuse kasvuga.

EL võtab teadmiseks Albaania taotluse jätta hoiu- ja laenuühistud kapitalinõuete direktiivi⁽²⁰⁾ artikli 2 muutmise kaudu välja kõikide krediitiasutusi käsitlevate ELi sätete kohaldamisalast. EL märgib samuti, et hoiu- ja laenuühistud moodustavad 0,77 % Albaania pangandussektori varadest.

EL võtab teadmiseks Albaania poolt taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab, et enne kui EL saab nimetatud küsimuses oma lõpliku seisukoha kujundada, on vaja veelgi üksikasjalikumat teavet järgmise kohta:

- a. hoiu- ja laenuühistute kapitalinõuded ning praegused järelevalvetasemed ja -tavad;
- b. hoiu- ja laenuühistute pakutav tootevalik;
- c. hoiu- ja laenuühistuid kasutavate klientide liigid;
- d. hoiu- ja laenuühistute territoriaalne jalajälg.

⁽¹⁸⁾ Direktiiv 2014/59/EL.

⁽¹⁹⁾ Direktiiv (EL) 2019/879.

⁽²⁰⁾ Direktiiv 2013/36/EL.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **kindlustus- ja tööandjapensioone** käsitleva ELi *acquis*'ga. EL märgib samuti, et Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse Solventsus I korraga. EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse Solventsus II korraga. EL toonitab, et Albaania peab viima lõpule oma õigusaktide vastavusse viimise liikluskindlustust käsitleva *acquis*'ga⁽²¹⁾. EL tuletab meelde, et Albaania peab viima *acquis*'ga vastavusse oma kindlustustoodete turustamist käsitlevad õigusaktid.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **finantsturutaristut** käsitleva ELi *acquis*'ga. EL tervitab asjaolu, et Albaania on oma väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute läbipaistvust käsitlevad õigusaktid viinud vastavusse ELi *acquis*'ga. EL rõhutab, et Albaania peab viima vastavusse oma arvelduse lõplikkust ja finantstagatise käsitlevad õigusaktid. EL rõhutab, et Albaania peab hiljemalt ühinemise ajaks täitma Euroopa turu infrastruktuuri määruse⁽²²⁾ viimases versioonis sätestatud nõuded. Albaania peab täitma ka väärtpaberiarvelduse ja väärtpaberite keskdepositooriumide määruse⁽²³⁾ viimase versiooni nõudeid.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **väärtpaberiturge ja investeerimisteenuseid** käsitleva ELi *acquis*'ga. EL peab tervitatavaks, et suurel määral on vastavuse viidud prospekte ja alternatiivsete investeerimisfondide valitsejaid käsitlevad õigusaktid. EL võtab samuti teadmiseks, et Albaania õigusaktid on osaliselt vastavusse viidud MiFID 2-ga. ⁽²⁴⁾ EL tuletab meelde, et Albaania peab oma õigusaktid vastavusse viima määrusega finantsinstrumentide turgude kohta (MiFIR)⁽²⁵⁾. EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate direktiivi (UCITS) ja alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate direktiiviga (AIFMD). EL märgib lisaks, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse hüpoteekkrediiti käsitleva *acquis*'ga⁽²⁶⁾.

EL võtab teadmiseks, et Albaania ei ole veel viinud oma õigusakte vastavusse **kestlikku rahandust** käsitleva ELi *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse taksonoomiamäärusega⁽²⁷⁾.

EL peab positiivseks, et Albaania on võtnud kasutusele konkreetsed meetmed **korruptsioonivastaseks võitluseks** peamistes finantsteenuste ja nendega seotud õigusaktide täitmise tagamisega tegelevates organites. EL rõhutab finantsteenuste valdkonnas korruptsioonivastase võitluse jätkamise tähtsust.

⁽²¹⁾ Direktiiv 2009/103/EÜ.

⁽²²⁾ Määrus (EL) nr 648/2012.

⁽²³⁾ Määrus (EL) nr 909/2014.

⁽²⁴⁾ Direktiiv 2014/65/EL.

⁽²⁵⁾ Määrus (EL) nr 600/2014.

⁽²⁶⁾ Direktiiv 2014/17/EL.

⁽²⁷⁾ Määrus (EL) 2020/852.

9. Peatükk 28 – Tarbijakaitse ja tervishoid

EL märgib, et **tarbijakaitse** valdkonnas on Albaania oma õigusaktid suurel määral vastavusse viinud üldist tooteohutust ja ohtlike imitatsioone käsitleva ELi *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse ELi *acquis*'ga, mis käsitleb ELi süsteemi „Safety Gate“ ja tootevastutust. EL rõhutab, et Albaania on oma tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstuse ning maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu valdkonna õigusaktid viinud suurel määral vastavusse ELi *acquis*'ga. EL võtab samuti teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse tarbijalepingute ebaõiglasi tingimusi, tarbijatele pakutavate toodete hindade avaldamist, tarbijavaidluste alternatiivset lahendamist, kaupade müüki, ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid, osaaajalise kasutamise õigust, pikaajalisi puhkusetootmeid, edasimüüki ja vahetuslepinguid, paketteise ja seotud reisikorraldusteenuseid ning krediidlepinguid käsitleva ELi *acquis*'ga.

EL rõhutab, et Albaania peab viia oma õigusaktid vastavusse liidu tarbijakaitsenormide ajakohastamist ja nende parema täitmise tagamist, tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ning eksitavat ja võrdlevat reklaami käsitleva ELi *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse digisisu üleandmise ja digiteenuste osutamise lepingute teatavaid aspekte, kaupade müügilepinguid ning kaupade parandamise edendamist käsitleva ELi *acquis*'ga. EL rõhutab samuti, et Albaania peab suurendama tarbijakaitse eest vastutavate asutuste suutlikkust ja eraldama neile piisavalt vahendeid ning viima oma õigusaktid vastavusse tarbijakaitse eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelist koostööd käsitleva ELi *acquis*'ga.

EL märgib, et **rahvatervise** valdkonnas on Albaania õigusaktid kavandatud nii, et need oleksid täielikult kooskõlas suitsetamise ennetamist ja suitsuvabasid keskkondi käsitleva ELi *acquis*'ga, kuid see on nüüd asendatud suitsu- ja aerosoolivaba keskkonda käsitleva ELi *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse terviseandmeid puudutavate ELi koostalitlusstandardite ja andmekaitsestandarditega. EL võtab samuti teadmiseks, mil määral on Albaania viinud oma õigusaktid vastavusse nakkushaigusi käsitleva ELi *acquis*'ga, ning märgib, et Albaania peab kõnealuse protsessi lõpule viima. Samuti kutsub EL Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse audiovisuaalmeedia teenuseid käsitleva ELi *acquis*'ga.

EL tuleb meelde, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse tubaka ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki, tubakatoodete reklaami ning mis tahes muud tubakatoodete tarbimise piiramist käsitleva ELi *acquis*'ga. EL märgib samuti, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse ELi *acquis*'ga, mis käsitleb inimravimeid (sealhulgas kliinilisi uuringuid, head tootmistava ja head turustamistava ning hulгимүүjatele kohaldatavaid nõudeid), verd, kudesid ja rakke, samuti asjakohast valmistumist inimpäritolu materjali käsitleva määruse (EL) 2024/1938 jõustumiseks ning vaimset tervist ja patsiendiõigusi piiriüleses tervishoius. EL rõhutab, et Albaania peab viima lõpule oma õigusaktide vastavusse viimise nendes valdkondades ning samuti viima oma õigusaktid vastavusse harvikravimeid, pediaatrias kasutatavaid ravimeid, uudseid ravimeid ja veterinaarravimeid käsitleva ELi *acquis*'ga. EL rõhutab, et inim- ja veterinaarravimitele enne ühinemist antud load tuleb ajakohastada, et need vastaksid kvaliteedi, tõhususe ja ohutuse tasemele kooskõlas asjakohase ELi *acquis*'ga. Lisaks kutsub EL Albaaniat üles parandama haavatavate elanikkonnarühmade tervist, tagades neile võrdse juurdepääsu kvaliteetsetele tervishoiuteenustele. Samuti kutsub EL Albaaniat üles tugevdama haldus- ja tehnilist suutlikkust rahvatervise valdkonnas, sealhulgas uimastite kuritarvitamise ennetamise, toitumise, alkoholi kuritarvitamise ennetamise, vigastuste ennetamise ja ohutuse edendamise valdkonnas.

EL võtab teadmiseks, et Albaania taotleb kolmeaastast üleminekuperioodi alates Euroopa Liiduga ühinemisest kuni 31. detsembrini 2033, et täita direktiiviga 2001/83/EÜ kehtestatud nõuded, mida kohaldatakse Euroopa Liidus inimtervishoius kasutatavatele ravimitele loa andmise, nende tootmise, turustamise ja neid käsitleva ravimiohutuse järelevalve puhul. EL märgib samuti, et veterinaarravimite puhul sellist üleminekuperioodi ei taotleta.

EL tuleb meelde, et ELis inimeste tervise ohutuse tagamiseks on oluline ravimeid käsitleva ELi *acquis*' järgimine ja ravimite kättesaadavuse tagamine. Lisaks märgib EL, et Albaania taotlus ei ole seotud mitte ainult loaõuetega, vaid ka muude aspektidega, mis on reguleeritud ravimeid käsitleva ELi õigusega, sealhulgas ravimiohutuse järelevalvega.

EL tuleb samuti meelde, et mis tahes üleminekuperiood ei tohiks ohustada muudes ELi liikmesriikides kättesaadavate ravimite ohutust ning et kaaluda tuleb nõuetekohaseid tagatise, näiteks nõuetele mittevastavate ravimite vastastikuse tunnustamise välistamine teistes ELi liikmesriikides. Kõnealuse taotluse ja selle ulatuse täielikuks hindamiseks kutsub EL Albaaniat üles esitama lisateavet järgmise kohta.

- a. Hinnanguline mõju Albaania ravimitööstusele.
- b. Selliste ravimite arv, mis on:
 - i. Albaanias registreeritud, kuid millel puudub ELis luba;
 - ii. Albaanias registreeritud ja saanud ELis loa tsentraliseeritud loaandmismenetluses;
 - iii. Albaanias registreeritud ja saanud ühes liikmesriigis loa riiklikus loaandmismenetluses (ka dünaamilised stsenaariumid – võimaluse korral eeldatavad arvud ühinemise hetkel).
- c. Pidades silmas ravimite riikliku registreerimise kohandamist ELi müügilubade nõuetega, teave selle kohta, kuidas on Albaania tööstusele ja riiklikele haldusasutustele avalduva mõju hindamisel arvesse võetud ELi *acquis*' kohaste erinevate loaandmismenetluste keerukust.

- d. Teave Albaania ja praeguse ELi patsientide esmatahtsate ravimitega varustamise kohta.
- e. Teave selle kohta, mil määral on praegu Albaania turule lastud kodumaiste ja kolmandatest riikidest pärit ravimite koostis identne nende ravimite koostisega, mille puhul komisjon on andnud loa nende ELi ühtsele turule laskmiseks.
- f. Albaania veterinaarravimite menetlused ja turg, mille osas peab Albaania samuti viima oma õigusaktid vastavusse asjaomase ELi *acquis*'ga ja millega seotud load peavad olema kõnealuse *acquis*'ga kooskõlas.

EL peab positiivseks, et Albaanial on olemas institutsiooniline raamistik **korruptsioonivastaseks võitluseks** tarbijakaitse ja tervishoiu valdkonnas, ning eeldab, et Albaania tagab nendes valdkondades kõrge usaldusväarsuse taseme.

* * *

Võttes arvesse ettevalmistuste hetkeseisu ja eeldades, et Albaania peab oma õigusaktide järgmiste peatükkidega hõlmatud ELi *acquis*'ga vastavusse viimiseks ja ELi *acquis*' rakendamiseks jätkama edusammude tegemist, märgib EL, et käesoleva peatüki võib sulgeda üksnes ajutiselt pärast seda, kui EL on leidnud, et on täidetud järgmised kriteeriumid:

Peatükk 1 – Kaupade vaba liikumine

- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse, olles kehtestanud vastastikuse tunnustamise klauslid ning viinud riigi õigusaktidesse ja haldustavadesse sisse vajalikud muudatused, täites sellega ELi toimimise lepingu artiklitest 34–36 tulenevad kohustused.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ELi horisontaalse tootealase *acquis*'ga ning tõendanud, et ta on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse käesoleva peatüki ELi tootealase *acquis*'ga, eelkõige sektorites, kus vastavusse viimine on seni olnud ebapiisav või piiratud.

- Albaania on näidanud, et tal on olemas piisav haldussuutlikkus ja ranged usaldusväarsuse standardid, et tagada ühinemise ajaks kõigi kaupade vaba liikumist mõjutavate horisontaalsete valdkondade (sealhulgas standardimine, akrediteerimine, metroloogia, vastavushindamine ja turujärelevalve) õigusaktide ning käesoleva peatüki ELi tootealase *acquis*' nõuetekohane rakendamine ja täitmise tagamine.

Peatükk 2 – Töötajate vaba liikumine

- Albaania on näidanud, et tal on olemas asjakohased struktuurid ja täitmise tagamise suutlikkus, et ühinemise ajaks nõuetekohaselt rakendada töötajate vaba liikumist käsitlevat *acquis*'d.

Peatükk 3 – Asutamisõigus ja teenuste osutamise vabadus

- Albaania on vastu võtnud ja esitanud Euroopa Komisjonile ELi asjaomase *acquis*'ga kooskõlas oleva reguleeritud kutsealade loetelu, esitades iga kutseala alla kuuluvad tegevused ja reguleerimise põhjendused.
- Albaania on kõik õppekavad, mille alusel Albaanias reguleeritud kutsealasid omandatakse, viinud vastavusse direktiivi 2005/36/EÜ nõuetega ja selle asjakohaste muudatustega.
- Albaania on teenuste direktiivi⁽²⁸⁾ ülevõtmisega saavutanud oma teenuseid käsitlevate horisontaalsete õigusnormide vastavusse viimise ja teeb jätkuvalt edusamme valdkondlike õigusaktide vastavusse viimise ning sellega seotud haldussuutlikkuse valdkonnas.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse *acquis*'ga, tunnistades kehtetuks kõik kodakondsuse nõuded, mis on kehtestatud teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsuks ja selles valdkonnas tegutsemiseks, välja arvatud ELi toimimise lepingu artikli 51 kohased õigustatud ja proportsionaalsed kodakondsuse nõuded. Kõnealuseid muudatusi tuleb kohaldada hiljemalt ühinemise kuupäevaks.

⁽²⁸⁾ Direktiiv 2006/123/EÜ.

Peatükk 4 – Kapitali vaba liikumine

- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse kapitali liikumist käsitleva *acquis*'ga ning on tõendanud, et on võimeline seda ELiga ühinemise ajaks täielikult rakendama, tagades, et kõik allesjäänud piirangud kõrvaldatakse.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ELi *acquis*'ga maksete valdkonnas, eelkõige seoses makseteenuseid siseturul (makseteenuste direktiiv muudetud kujul), piiriüleseid makseid ja ühtset euromaksete piirkonda käsitleva *acquis*'ga⁽²⁹⁾, ning on tõendanud, et on võimeline seda ELiga ühinemise ajaks täielikult rakendama.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ELi *acquis*'ga rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas (eelkõige rahapesuvastane direktiiv, rahapesuvastane määrus ning rahaülekannete määrus muudetud kujul). Albaania on tõendanud, et tal on piisav haldussuutlikkus, et tagada asjaomaste rahapesu / terrorismi rahastamise vastaste õigusaktide ja kohustuste nõuetekohane rakendamine ja täitmise tagamine ning näitab üles käegakatsutavat edu heade tulemuste saavutamisel. Albaania on näidanud, et on valmis *acquis*'d täielikult rakendama alates ühinemiskuupäevast.

Peatükk 6 – Äriühinguõigus

- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ELi äriühinguõigust ja piiratud vastutusega äriühingute asutamist, riigisiseseid ühinemisi ja jagunemisi ning piiriüleseid ühinemisi ja jagunemisi käsitleva *acquis*' üldsätetega.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse aktsionäride õiguste muudetud direktiiviga⁽³⁰⁾ ja ülevõtmispakkumiste direktiiviga ning tagab, et on võimeline rakendama äriühingute kestlikkusalase hoolsuskohustuse direktiivi⁽³¹⁾ alates ühinemiskuupäevast.

⁽²⁹⁾ Määrus (EL) nr 260/2012.

⁽³⁰⁾ Direktiiv (EL) 2017/828.

⁽³¹⁾ Direktiiv (EL) 2024/1760.

- Albaania on viinud oma kapitaliturgude seaduse ning asjaomased rakendusaktid vastavusse läbipaistvusdirektiivi⁽³²⁾ viimast versiooni hõlmava *acquis*'ga ning on samuti viinud oma finantsaruandluskorra, sealhulgas rakendusaktid, vastavusse *acquis*'ga, sealhulgas raamatupidamisdirektiiviga⁽³³⁾, nagu seda on muudetud⁽³⁴⁾.
- Albaania on viinud oma kohustusliku auditeerimise alased õigusaktid, sealhulgas rakendusaktid, vastavusse auditidirektiivi viimase versiooniga. Avalike auditijärelevalveorganite süsteemi korraldamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata sellele, et kohustuslike auditite, eelkõige avaliku huvi üksuste kohustuslike auditite kvaliteeditagamise, uurimised ja karistused viiks täide auditi järelevalve eest vastutav pädev asutus.

Peatükk 7 – Intellektuaalomandiõigus

- Albaania teeb kõik vajalikud õigusaktide muudatused, et tagada õiguste ammendumine ELis ja EMPs kõigis valdkondades alates ühinemiskuupäevast.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse intellektuaalomandiõigust, eelkõige autoriõigust ja sellega kaasnevat õigusi, tööstusomandiõigust ning intellektuaalomandi õiguskaitset käsitleva *acquis*'ga.
- Albaania tagab piisava haldussuutlikkuse intellektuaalomandiõiguste registreerimiseks ning esitab teabe tulemusliku täitmise tagamise kohta asjaomaste haldusasutuste poolt ning tsiviilõiguse ja, kui see on asjakohane, kriminaalõiguse abil.

Peatükk 8 – Konkurentsipoliitika

- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse konkurentsipoliitika peatükiga hõlmatud ELi *acquis*'ga.
- Albaania on saavutanud piisava haldus- ja õigussuutlikkuse monopolidevastase võitluse, ühinemiste ja riigiabi kontrolli valdkonnas, sealhulgas tagades riigiabikomisjoni tegevuse sõltumatuse.

⁽³²⁾ Direktiiv 2004/109/EÜ.

⁽³³⁾ Direktiiv 2013/34/EL.

⁽³⁴⁾ Riikide lõikes toimuvat aruandlust käsitleva direktiiviga, äriühingute kestlikkusaruandluse direktiiviga ning suuruskriteeriume käsitleva direktiiviga (direktiiv 2023/2775/EL).

- Albaania on saavutanud häid tulemusi täitmise tagamisel monopolidevastase võitluse ja ühinemiste valdkonnas, mis hõlmab rikkumiste suhtes võetud tõhusaid ja tulemuslikke haldus- ja kohtulikke järelmeetmeid, sealhulgas vajaduse korral hoiatavate karistuste kehtestamise kaudu.
- Albaania on saavutanud häid tulemusi riigiabi kontrolli valdkonnas, sealhulgas abist eelnevalt teatamisel, abimeetmete ja -kavade põhjalikul hindamisel ning tõhusal *acquis*'ga vastavusse viimisel, samuti tõhusate ja tulemuslike haldus- ja kohtulike järelmeetmete võtmisel, sealhulgas vajaduse korral ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmisel.

Peatükk 9 – Finantsteenused

- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral *acquis*'ga vastavusse panganduse ja finantskonglomeraatide valdkonnas, eelkõige seoses kapitalinõuete, finantskonglomeraatide järelevalve, hoiuste kaitse ning krediidasutuste reorganiseerimise ja likvideerimisega, ning on näidanud suutlikkust tagada enne ühinemiskuupäeva täielik vastavusseviimine *acquis*'ga ning rakendada seda ja tagada selle täitmine alates ühinemiskuupäevast.
- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse *acquis*'ga kindlustuse (sealhulgas Solventsus II) ja tööandjapensionide, eelkõige elukindlustuse, edasikindlustuse, kindlustustoodete turustamise ning mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustuse valdkonnas, ning on näidanud, et ta on valmis ühinemiskuupäevast alates *acquis*'d rakendama.
- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral *acquis*'ga vastavusse finantsturutaristu valdkonnas, sealhulgas kliirimise ja arveldamise valdkonnas, eelkõige seoses arvelduse lõplikkuse ja finantstagatiskokkulepetega, samuti väärtpaberiturgude, investeerimisteenuste ja investeringute juhtimise valdkonnas, eelkõige seoses finantsinstrumentide turgude raamistiku, prospektide, läbipaistvuse ja turu kuritarvitustega, ning on näidanud, et ta on valmis ühinemiskuupäevast alates *acquis*'d rakendama.

- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral *acquis*'ga vastavusse digirahanduse valdkonnas, eelkõige seoses tegevuskerksuse ja krüptovaradega, ning on tõendanud, et on valmis rakendama digirahandust ja kestlikku rahandust käsitlevat *acquis*'d alates ühinemiskuupäevast.
- Albaania on näidanud oma regulatiivsete ja järelevalveasutuste tugevust ja sõltumatust ning rangeid usaldusväarsuse standardeid kooskõlas erinevate valdkondlike õigusaktide nõuetega ning piisavat haldussuutlikkust finantsteenuste valdkonda käsitleva *acquis*' rakendamiseks ja täitmise tagamiseks.

Peatükk 28 – Tarbijakaitse ja tervishoid

- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse ELi üldise tooteohutust ja tarbijakaitset käsitleva *acquis*'ga (sealhulgas erasektoris nõuete täitmise tagamist, garantiisid ning digitaalset sisu käsitlev ELi *acquis*), tagades tarbijate huvide kaitse, tarbijaohutuse, tarbijaorganisatsioonide suutlikkuse suurendamise, tõhusa nõuete täitmise tagamise ning õiguse heastamisele. Albaania on tõendanud, et tal on olemas asjakohane haldusstruktuur ning usaldusväarsuse standardid ja nõuete täitmise tagamise suutlikkus, sealhulgas vajalik sõltumatus, et ühinemise ajaks tagada nende nõuetekohane rakendamine.
- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse ELi õigusaktidega ja rahvusvaheliste kohustustega tubakatoodete tarbimise piiramise valdkonnas ning nende täielikul ja nõuetekohasel rakendamisel ja täitmise tagamisel.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ELi *acquis*'ga patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleles tervishoius, inimpäritolu materjali, inim- ja veterinaarravimite, kosmeetikatoodete ja meditsiiniseadmete kohta ning ta on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse kogu ülejäänud rahvatervist käsitleva ELi *acquis*'ga, samuti on ta tõendanud, et tal on olemas vajalik haldussuutlikkus ja usaldusväarsus, sealhulgas jätkusuutlik järelevalvesüsteem/-asutus ELi rahvatervist käsitleva *acquis*' nõuetekohaseks rakendamiseks ja täitmise tagamiseks.

Läbirääkimiste käigus jätkatakse ELi *acquis*' ja asjakohaste Euroopa standarditega vastavusse viimisel ja nende rakendamisel tehtud edusammude jälgimist. EL rõhutab, et pöörab erilist tähelepanu kõikide eespool nimetatud konkreetsete küsimuste järelevalvele, et tagada Albaania haldussuutlikkus ja võime viia lõpule oma õigusaktide vastavusse viimine kõikides käesolevas teemavaldkonnas käsitletud valdkondades ning rakendamise ja jõustamise jätkamine/edusammud rakendamisel ja jõustamisel. Erilist tähelepanu on vaja pöörata kõnealuse teemavaldkonna ja läbirääkimiste teiste teemavaldkondade vahelistele seostele. Albaania õigusaktide vastavust ELi *acquis*'le ja asjakohastele Euroopa standarditele ning *acquis*' rakendamise alast suutlikkust saab lõplikult hinnata alles läbirääkimiste hilisemas etapis. Lisaks kogu teabele, mida EL võib nõuda läbirääkimiste pidamiseks käesoleva teemavaldkonna üle ja mis tuleb esitada konverentsile, kutsub EL Albaaniat üles esitama stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogule korrapäraselt kirjalikku üksikasjalikku teavet ELi *acquis*' rakendamisel saavutatud edusammude kohta.

Kõiki eeltoodud kaalutlusi silmas pidades peab konverents sobival ajal kõnealuse teemavaldkonna juurde tagasi pöörduma.

Lisaks tuletab EL meelde, et 28. veebruarist 2025 kuni läbirääkimiste lõpuleviimiseni võidakse ELis vastu võtta uusi õigusakte.